

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Психологія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 053-психологія

галузі знань 05 соціальні і поведінкові науки

Кваліфікація: бакалавр психології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ*

Голова вченої ради

_____ / Бакіров В.С.

(протокол № 8 від «29» травня 2017 р.)

Введено в дію з 01.09.2017р.

Ректор _____ / Бакіров В.С.

(наказ № 0202-1/218 від «07» червня 2017 р.)

Харків 2017 р.

Мета програми

Ця програма є нормативним тимчасовим документом, в якому узагальнюється:

- відображаються цілі освітньої та професійної підготовки магістра-психолога відповідного рівня,
- зміст освіти у вигляді основних результатів навчання й загальних й професійних компетентностей,
- визначається зміст навчання, форми атестації як бази для опанування напрямом;
- визначається система проведення атестації;
- забезпечення розробки навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик.

Обсяг програми

240 кредитів ЄКТС

Нормативний термін навчання

4 роки (на базі повної загальної середньої освіти)

ПЕРЕДМОВА

I. РОЗРОБЛЕНО

робочою групою факультету психології Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

II. СХВАЛЕНО

Вченою радою Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.
Від «29» травня 2017 року протокол №8 .

III. РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ:

Крейдун Н.П.	– декан факультету психології, кандидат психологічних наук, доцент кафедри прикладної психології факультету психології.
Іванова О.Ф.	– доктор психологічних наук, завідувач кафедри загальної психології факультету психології.
Кочарян О.С.	– доктор психологічних наук, завідувач кафедри психологічного консультування та психотерапії факультету психології.
Кряж І.В.	– доктор психологічних наук, в/о завідувача кафедри прикладної психології факультету психології.
Невоєнна О.А.	– кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології факультету психології.
Гімаєва Ю.А.	– кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології факультету психології.

ЗМІСТ

1. Профіль освітньої програми
 - 1.1. Загальна інформація
 - 1.2. Мета освітньої програми
 - 1.3. Характеристика освітньої програми
 - 1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання
 - 1.5. Викладання та оцінювання
 - 1.6. Позначки та скорочення
 - 1.7. Програмні компетентності
 - 1.8. Програмні результати навчання
2. Перелік компонентів освітньо – професійної/наукової програми та їх логічна послідовність
 - 2.1 Структурно-логічна схема ОП
 - 2.2 Перелік компонентів ОП
3. Форма атестації здобувачів вищої освіти
4. Посилання

1.Профіль освітньої програми

1.1. Загальна інформація

Ця програма є нормативним тимчасовим документом, в якому узагальнюється:

- відображаються цілі освітньої та професійної підготовки бакалавра-психолога відповідного рівня,
- зміст освіти у вигляді основних програмних результатів навчання та програмних компетентностей,
- визначається зміст навчання, форми атестації як бази для опанування спеціальністю;
- визначається форма проведення атестації;
- забезпечення розробки навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик.

Обсяг програми

240 кредитів ЄКТС

Нормативний термін навчання

4 роки (на базі повної загальної середньої освіти)

Тип диплому

Одиничний

Рівень вищої освіти

Перший бакалаврський рівень

Передумови

Повна загальна середня освіта

Мови викладання

Українська, Російська, Англійська

Термін дії освітньої програми

4 роки

1.2. Мета освітньої програми

Метою даної освітньої програми є визначення загальних програмних компетентностей, програмних результатів навчання у відповідності до компонентів (навчальних дисциплін курсових робіт та практик) для першого бакалаврського рівня вищої освіти.

1.3. Характеристика освітньої програми

Предметна область - 05 соціальні і поведінкові науки

Орієнтація освітньої програми - освітньо професійна для бакалавра

Основний фокус освітньої програми – загальна

Особливості програми – відсутні

1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування

Сферою діяльності випускників факультету психології, що здобули першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, є науково-дослідні лабораторії, психологічні центри, зокрема, з діагностики та консультування, психологічні служби середніх навчальних закладів, установ та підприємств.

Конкретне визначення характеру діяльності бакалавра-психолога, його професійного призначення і вимог до знань і умінь подається в даному Тимчасовому стандарті.

Первинні посади підготовленого бакалавра (назви і шифр наведено за державним класифікатором професій) див. у таблиці 1.

Таблиця 1

Вид економічної діяльності бакалавра-психолога

Код КВЕД		Вид економічної діяльності
розділ, група, клас	п/клас	
73.20	73.20.0	Дослідження та розробки в галузі гуманітарних та суспільних наук
80.1	80.101	Освіта (початкова загальна, середня, вища, навчання дорослих)
85.1	85.11	Охорона здоров'я та соціальна допомога

85.3	85.31.0 85.32.1	Соціальна допомога (із забезпеченням проживання; без забезпечення проживання)
91.33	91.33.0	Громадська діяльність
92.6	92.62.0	Діяльність у сфері спорту
93.05	93.05.0	Індивідуальні послуги

Професійна назва робіт за рішенням розробників ТС та згідно з Державним класифікатором професій ДК003-95 представлена у таблиці 2.

Таблиця 2

Професійна назва роботи бакалавра-психолога

Код КП	Професійна назва роботи
3423	Фахівець з найму робочої сили
3423	Організатор з персоналу
3434.2	Помічник керівника виробничого підрозділу
3434	Інспектор з соціальної допомоги
3460	Фахівець з вирішення конфліктів (побудова сфера)
3340	Лаборант (освіта)

- психолог (2445), що має диплом бакалавра вищого закладу освіти IV-го рівня акредитації.

Крім того, фахівці здатні виконувати професійну роботу:

- психолога (2445,2);

а також може займати первинну посаду :

- психолога.

Підприємства, установи, організації повинні забезпечити необхідні умови для використання бакалаврів з психології відповідно зі здобутою ними у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна кваліфікацією, згідно з чинним законодавством.

1.5. Викладання та оцінювання

Викладання та навчання студентське центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через практику (лабораторну, ознайомчу)

Оцінювання письмові та усні екзамени, курсові роботи, практика, індивідуальні завдання у вигляді есе, презентацій, проектних робіт

1.6. Позначки та скорочення

Сферою діяльності випускників факультету психології, що здобули першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, є науково-дослідні лабораторії, психологічні центри, зокрема, з діагностики та консультування, психологічні служби середніх навчальних закладів, установ та підприємств.

Конкретне визначення характеру діяльності бакалавра-психолога, його професійного призначення і вимог до знань і умінь подається в даному Тимчасовому стандарті.

Первинні посади підготовленого бакалавра (назви і шифр наведено за державним класифікатором професій) див. у таблиці 3.

Таблиця 3

Вид економічної діяльності бакалавра-психолога

Код КВЕД		Вид економічної діяльності
розділ, група, клас	п/клас	
73.20	73.20.0	Дослідження та розробки в галузі гуманітарних та суспільних наук
80.1	80.101	Освіта (початкова загальна, середня, вища, навчання дорослих)
85.1	85.11	Охорона здоров'я та соціальна допомога
85.3	85.31.0 85.32.1	Соціальна допомога (із забезпеченням проживання; без забезпечення проживання)
91.33	91.33.0	Громадська діяльність
92.6	92.62.0	Діяльність у сфері спорту
93.05	93.05.0	Індивідуальні послуги

Професійна назва робіт за рішенням розробників ТС та згідно з Державним класифікатором професій ДК003-95 представлена у таблиці 4.

Таблиця 4

Професійна назва роботи бакалавра-психолога

Код КП	Професійна назва роботи
3423	Фахівець з найму робочої сили
3423	Організатор з персоналу
3434.2	Помічник керівника виробничого підрозділу
3434	Інспектор з соціальної допомоги
3460	Фахівець з вирішення конфліктів (побудова сфера)
3340	Лаборант (освіта)

- психолог (2445), що має диплом бакалавра вищого закладу освіти IV-го рівня акредитації.

Крім того, фахівці здатні виконувати професійну роботу:

- психолога (2445,2);

а також може займати первинну посаду :

- психолога.

Підприємства, установи, організації повинні забезпечити необхідні умови для використання бакалаврів з психології відповідно зі здобутою ними у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна кваліфікацією, згідно з чинним законодавством.

1.7. Програмні компетентності

Загальні вимоги до якостей випускника факультету психології Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна як соціальної особистості відображають гуманістичну спрямованість змісту освіти, головною метою якої є захист життя, діяльності, всебічного розвитку особистості, ефективного спілкування, залучення до досягнень світової культури, формування моральних та естетичних цінностей, активної участі в реалізації ідей людського розвитку.

Вимоги подано у вигляді переліку компетентностей щодо вирішення певних проблем і задач соціальної діяльності у вигляді загальних компетентностей: міжособистісних, системних й інструментальних, та професійних компетентностей: власне професійних й спеціалізовано-професійних (див. таблицю 5).

Таблиця 5

Загальні та професійні компетентності

Компетентності	Шифр компетентності
1	2
Засвоєння наукових та культурних досягнень світової цивілізації у відношенні до різних культур, релігії, прав народів, ідей збереження миру, загальнолюдських цінностей; критично оцінювати політичні, економічні та інші події і явища.	КЗС.01
Реалізація настанов толерантності та гуманності у контексті сучасної мультикультурності на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних та інших подій і явищ	КЗС.02
Володіння державною мовою та двома іноземними мовами на загальному та загально-професійному рівні	КЗІ.03
Здатність до безперервного й актуального навчання, опанування нових знань, методичних розробок, що накопичені у міжнародній психологічній практиці.	КЗП.04
Здатність та до обробки й аналізу інформації з різноманітних джерел	КСП.05

Здатність розуміти та використовувати інноваційні технології в професійній діяльності	КЗП.06
Здатність до ефективних комунікацій, взаємодій	КЗМ.07
Розуміти вимоги формування та інструменти реалізації внутрішньої та зовнішньої політики держави	КЗС.08
Знати та виконувати принципи національного і міжнародного законодавства, вміти захищати свої права у відповідних інстанціях	КЗС.09
Знати загально прийняті норми поведінки і моралі у міжособистісних стосунках і створювати умови для їх дотримання	КЗМ.10
Знати наукові основи сучасної життєдіяльності, засоби фізичного і духовного самовдосконалення	КЗП.11
Здатність до саморозвитку на основі рефлексії й саморегулювання	КСП.12

1.8. Програмні результати навчання

Таблиця 6

Перелік компетентностей випускників факультету психології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, що вимагаються, та результатів навчання, що їх вимагає перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Перелік компетентностей	Шифр компетентностей	Результати навчання	Шифр результату навчання
1	2	3	4
Засвоєння наукових та культурних досягнень світової цивілізації у відношенні до різних культур, релігії, прав народів, ідей збереження миру, загальнолюдських цінностей; критично оцінювати політичні, економічні та інші події і явища	КЗС.01	Розпізнавати в різних політичних, культурних, економічних явищах та подіях, складові компоненти, що несуть в собі позитивні та негативні наслідки шляхом їх аналізу в рамках загально визначених філософських концепцій розвитку суспільства	КЗС.01.ЗВН.01
Реалізація настанов толерантності та гуманності у контексті сучасної мультикультурності на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних та інші подій і явищ	КЗС.02	Проявляти терпимість й людяність до представників різних культур та верств населення з урахуванням їх поглядів на соціокультурні й	КЗС.02.ЗВН.02

		політичні події, традицій	
Володіння державною мовою та двома іноземними мовами на загальному та загально-професійному рівні	КЗІ.03	Вести діловодство та спілкування державною мовою та іноземними мовами	КЗІ.03.ПВН.03
Здатність до безперервного й актуального навчання, опанування нових знань, методичних розробок, що накопичені у міжнародній психологічній практиці.	КЗП.04	Використовувати набуті нові знання та розробки у практичній діяльності	КЗП.04.ПВН.04
		Професійно орієнтуватися у сучасних теоретичних підходах та практичних напрямках	КЗП.04.ЗПО.05
Здатність та до обробки й аналізу інформації з різноманітних джерел	КСП.05	Самостійне опрацювання наукових джерел, видобуток актуальних новітніх світових розробок, що носять теоретичний характер	КСП.05.ЗПО.06
		Здатність використовувати теоретичні знання для розробки, впровадження та використання нових методів психодіагностики, корекції, консультування, обробляти статистичними методами отримані емпіричні дані	КСП.05.КВН.07
Здатність розуміти та використовувати інноваційні технології в професійній діяльності	КЗП.06	Застосування інформаційно-комунікаційних систем, володіння новітніми технологічними методиками обробками інформації	КЗП.06.ПВН.08
Здатність до ефективних комунікацій, взаємодій	КЗМ.07	Вміння здійснювати комунікації з вітчизняними та	КЗМ.07.ЗВН.09

		зарубіжними колегами, розуміти етику ділового спілкування з представниками країн різних культур	
Розуміти вимоги формування та інструменти реалізації внутрішньої та зовнішньої політики держави	КЗС.08	Виходячи з принципових засад внутрішньої і зовнішньої політики реалізовувати її пріоритети, захищаючи національні інтереси	КЗС.08.ЗВН.10
Знати та виконувати принципи національного і міжнародного законодавства, вміти захищати свої права у відповідних інстанціях	КЗС.09	Вміти використовувати знання у галузі громадського та господарського права, в т. ч. міжнародного; забезпечувати правову легітимність прийняття управлінських рішень	КЗС.09.ЗВН.11
Знати загально прийняті норми поведінки і моралі у міжособистісних стосунках і створювати умови для їх дотримання	КЗМ.10	Враховувати у своїй діяльності специфіку службових відносин, персональної відповідальності	КЗМ.10.ЗВН.12
Знати наукові основи сучасної життєдіяльності, засоби фізичного і духовного самовдосконалення	КЗП.11	Вести та пропагувати здоровий спосіб життя, стимулювати активний стиль поведінки і мотивацію професійного росту, позитивного світосприйняття	КЗП.11.ПВН.13
Здатність до саморозвитку на основі рефлексії й саморегулювання	КСП.12	Вміти регулювати власні емоційні стани, планувати й управляти часом, здійснювати профілактику професійного вигоряння, ставити перспективні цілі для саморозвитку	КСП.12.ЗВН.14

2. Перелік компонент освітньо – професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Структурно-логічна схема ОП

Дана ОПП передбачає наступні види дисциплін: нормативні та дисципліни за вільним вибором студента, а також такі цикли підготовки:

- гуманітарної та соціально-економічної підготовки,
- фундаментальної підготовки
- професійної та практичної підготовки.

В таблицях 7 та 8 представлений розподіл змісту ОПП з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС за нормативними дисциплінами та дисциплінами вільного вибору студентів.

Таблиця 7

Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час за нормативними навчальними дисциплінами

Термін навчання 4 роки		
<i>Назва циклу та його шифр</i>		<i>Академічні години/кредити ECTS</i>
Нормативні навчальні дисципліни	- гуманітарної та соціально-економічної підготовки НГСЕ (01)	450/15
	- фундаментальної підготовки НФП (02)	2550/85
	- професійної та практичної підготовки НПП (03)	1800/60
Загальна кількість за циклами		4800/160

Таблиця 8

Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час дисциплін за вибором студента

Термін навчання 4 роки		
<i>Назва циклу та його шифр</i>		<i>Академічні години/кредити ECTS</i>
Дисципліни	- гуманітарної та соціально-	540/18

вільного вибору студента	економічної підготовки ВГСЕ (01)	
	- фундаментальної підготовки ВФП (02)	540/18
	- професійної та практичної підготовки ВПП (03)	1320/44
Загальна кількість за циклами		2400/80

2.2 Перелік компонентів ОП

Таблиця 9

(навчальних дисциплін, практик, форм атестації, розподіл навчального часу, перелік сформованих компетентностей та очікуваних результатів навчання)

Навчальні цикли та передбачувані результати їх засвоєння	Перелік дисциплін	Загальна кількість годин	Кредитів ECTS	Шифри сформованих компетенцій	Шифри результату навчання
1	2	3	4	5	6
Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін НГСС (01)	Історія України	90	3	КЗС	ЗВН
	Філософія	90	3	КЗС	ЗВН
	Іноземна мова	180	6	КЗІ	ЗВН, ПВН
	Іноземна мова за фахом	90	3	КЗІ	ЗВН, ПВН
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом	450	15		
Цикл фундаментальної підготовки НФП(02)	Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи. Фізіологія поведінки	210	7	КЗС	ЗВН, ЗПО
	Теорія ймовірності та математична статистика. Вища математика.	180	6	КЗІ	ЗВН, КВН
	Порівняльна психологія. Зоопсихологія.	90	3	КЗП	ЗПО
	Загальна психологія. Вступ до психології.	210	7	КЗП	ЗПО, КВН
	Загальна психологія. Пізнавальні процеси.	210	7	КЗП	ЗПО, КВН
	Загальна психологія. Психологія особистості.	180	6	КЗП	ЗПО, КВН
	Загальна психологія. Емоційно-вольові процеси.	90	3	КЗП	ЗПО, КВН

	Експериментальна психологія та практикум з психології	600	20	КЗП	ПВН, КВН,ЗПО
	Вікова психологія	150	5	КЗП	ЗПО,ЗВН
	Психофізіологія	90	3	КЗП	ЗПО,ПВН
	Диференційна психологія	90	3	КЗП	ЗПО,КВН
	Безпека існування у сучасному суспільстві	90	3	КЗС	ЗВН
	Нейропсихологія та патопсихологія	180	6	КЗП	ЗПО
	Історія психології	180	6	КЗП	ЗПО
	Атестаційний екзамен "Загальна психологія"	0			
	Атестаційний екзамен "Комплексний екзамен з психології"	0			
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом	2550	85		
	Цикл професійної та практичної підготовки НПП(03)	Математичні методи в психології	150	5	КЗІ
Соціальна психологія		150	5	КЗМ	ЗВН
Психодіагностика		120	4	КЗП	ЗПО
Основи психологічного консультування		90	3	КСП	ПВН, КВН
Сімейне консультування		90	3	КЗП	ПВН, КВН
Юридична психологія		120	4	КЗП	ПВН, КВН
Психологія праці та організаційно психологія		180	6	КЗП	ЗПО, ПВН
Педагогічна психологія		150	5	КЗП	ЗПО,ПВН
Клінічна психодіагностика		120	4	КЗП	ЗПО, ЗВН
Педагогіка		90	3	КЗП	ПВН
Політична психологія		120	4	КЗС	ЗВН

ПЕРЕЛІК МОДУЛІВ ЗА ВИБОРОМ

Таблиця 10

(навчальних дисциплін, практик, форм атестації, розподіл навчального часу, перелік сформованих компетентностей та очікуваних результатів навчання)

Навчальні цикли та передбачувані результати їх засвоєння	Перелік дисциплін	Загальна кількість годин	Кредитів ECTS	Шифри сформованих компетенцій	Цикл
1	2	3	4	5	6
Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ВГСЕ(01)	1 дисципліна	90	3	КЗС	ЗВН
	2 дисципліна	90	3	КЗС	ЗВН
	1 міжфакультетська дисципліна	90	3	КЗС	ЗВН
	2 міжфакультетська дисципліна	90	3	КЗС	ЗВН
	3 міжфакультетська дисципліна	90	3	КЗС	ЗВН
	4 міжфакультетська дисципліна	90	3	КЗС	ЗВН
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом		540	18	
Цикл фундаментальної підготовки ВФП(02)	1. Основи психотерапії	210	7	КСП	ПВН, ЗПО
	2. Історія Харківської психологічної школи	90	3	КЗП	ЗПО, КВН
	3. Психологія соціальної роботи	120	4	КЗП	ЗПО, ЗВН
	4. Чинники успішного працевлаштування	120	4	КЗП	ЗПО, ПВН
	Загальна кількість годин та кредитів за блоком циклу		540	18	
Цикл професійної та практичної підготовки ВПП(03)	Техніки соціально-психологічного тренінгу	180	6	КЗМ	ПВН
	Основи сексології	90	3	КСП	ЗВН

	Етнопсихологія	90	3	КСП	ЗПО, ПВН
	1. Основи невврології та психіатрії	150	5	КСП	ЗПО, ПВН
	2. Проективні методи дослідження особистості	180	6	КСП	ЗПО, КВН
	3. Психологія конфліктів	150	5	КЗМ	ПВН, КВН
	4. Психологія соматичних хворих	90	3	КСП	ЗПО, ПВН
	5. Психологія дорослішання та зрілості	150	5	КСП	ЗПО, ЗВН
	6. Практична психологія в маркетингу та рекламі	150	5	КСП	ЗПО, ПВН
	7. Психологія підприємництва	90	3	КСП	ПВН, ЗВН
	Загальна кількість годин та кредитів за блоком циклу	1320	44		
	Загальна кількість годин варіативної частини	2400	80		

Загальна кількість кредитів з навчальних дисциплін, практик та форм атестації нормативного циклу та циклу вільного вибору складає - **240 кредитів.**

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація проводиться у вигляді атестаційних (усних) іспитів: «Загальна психологія», «Комплексний іспит з психології». Програма фахових атестаційних іспитів узгоджується щорічно на засіданні вченої ради факультету та затверджується наказом ректора Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

В таблиці 11 подано перелік модулів (навчальних дисциплін), що виносяться на атестаційний іспит «Загальна психологія».

Таблиця 11

Модулі (навчальні дисципліни), що виносяться на атестаційний іспит
«Загальна психологія»
(усний іспит)

№	Назва модулів	Шифр компетентності	Шифр результату навчання
1	Загальна психологія. Вступ до психології.	КЗП	ЗПО,КВН
2	Загальна психологія. Пізнавальні процеси.	КЗП	ЗПО,КВН
3	Загальна психологія. Психологія особистості.	КЗП	ЗПО,КВН
4	Загальна психологія. Емоційно-вольові процеси	КЗП	ЗПО,КВН
5	Експериментальна психологія та практикум з психології	КЗП	ПВН, КВН,ЗПО
6	Диференційна психологія	КЗП	ЗПО,КВН

В таблиці 12 наведено модулі (навчальні дисципліни), що виносяться на атестаційний іспит «Комплексний іспит з психології».

Таблиця 12

Модулі (навчальні дисципліни), що виносяться на атестаційний іспит
«Комплексний іспит з психології»
(усний іспит)

№	Назва модулів	Шифр компетентності	Шифр результату навчання
1	Вікова психологія	КЗП	ЗПО, ЗВН
2	Психофізіологія	КЗП	ЗПО, ПВН

3	Нейропсихологія та патопсихологія	КЗП	ЗПО
4	Історія психології	КЗП	ЗПО
5	Математичні методи в психології	КЗІ	ЗВН, КВН
6	Соціальна психологія	КЗП	ЗПО
7	Психодіагностика	КСП	ПВН, КВН
8	Основи психологічного консультування	КЗП	ПВН, КВН
9	Психологія праці та інженерна психологія	КЗП	ЗПО, ПВН
10	Педагогічна психологія	КЗП	ЗПО, ЗВН
11	Основи психотерапії	КСП	ПВН, ЗПО
12	Організаційна психологія	КЗП	ЗПО, ПВН

Атестація (А) є також формою реалізації підсумкового контролю на заключному етапі навчання студентів. А проводиться екзаменаційною комісією після закінчення навчання за певним рівнем вищої освіти. Основним завданням атестації є встановлення відповідності рівня якості підготовки випускників вимогам стандартів вищої освіти. За результатами позитивної атестації видається диплом державного зразка про здобуття відповідного освітнього рівня та отриману кваліфікацію.

Метою атестації студента є визначення фактичної відповідності його підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики. Атестація здійснюється екзаменаційною комісією (ЕК) після завершення навчання рівнем вищої освіти «Бакалавр». ЕК оцінює рівень науково-теоретичної і практичної підготовки випускників-бакалаврів, вирішує питання про здобуття певного освітнього рівня, присвоєння відповідної кваліфікації та видачу документа про вищу освіту.

ЕК організовується щорічно для всіх форм навчання і діє протягом календарного року. До складу ЕК входять не більше чотирьох осіб (в окремих випадках кількість членів комісії може бути збільшена до шести осіб). Голови ЕК затверджуються наказом ректора з числа провідних фахівців виробництва або вчених наукових установ, науково-педагогічних працівників ВНЗ. Пропозиції щодо голів ЕК деканат факультету психології надає до навчального відділу до 1 листопада поточного навчального року, а пропозиції щодо складу ЕК – до 10 грудня поточного року. До участі в роботі ЕК залучаються професори, доценти та інші науково-педагогічні працівники відповідних кафедр. Персональний склад членів ЕК затверджується ректором не пізніше, ніж за місяць до початку роботи ЕК.

Атестація проводиться за рівнем вищої освіти «бакалавр» у форматі атестаційних іспитів: «Загальна психологія», «Комплексний іспит з психології».

Програму та екзаменаційні білети з атестаційних екзаменів визначає факультет психології з урахуванням вимог Тимчасового стандарту, рекомендацій методичної комісії факультету психології.

До атестації допускаються студенти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності «Психологія» рівня вищої освіти «бакалавр» і не мають академічної та фінансової заборгованості.

Підготовка до атестаційних екзаменів є заключним етапом навчання студентів і має на меті систематизування, закріплення і розширення теоретичних знань, вмінь та навичок, визначення спроможності їх практичного застосування у вирішенні професійних завдань, що передбачені для первинних посад відповідно до вимог Тимчасового стандарту.

Списки студентів, допущених до атестації, затверджуються наказом ректора. На підготовку студентів до атестаційного екзамену необхідно планувати не менше 5 днів.

Складання атестаційних екзаменів проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше половини членів комісії при обов'язковій присутності голови комісії або його заступника.

Робота ЕК проводиться у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Розклад засідань ЕК, узгоджений з головою комісії, затверджується першим проректором на підставі подання декана, доводиться до загального відома не пізніше, ніж за місяць до початку захисту атестаційних екзаменів.

Тривалість проведення атестаційних екзаменів не повинна перевищувати 6 академічних годин на день. ЕК перед початком атестаційного екзамену подаються такі документи:

– зведена відомість про виконання студентами навчального плану і отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт, практики.

Атестаційний екзамен проводиться як комплексна перевірка знань студентів за білетами, складеними у повній відповідності до програми атестації. При виставленні оцінки якості відповідей оцінюванню підлягають як відповіді на питання екзаменаційного білету, так і на додаткові запитання членів ЕК. Критерії оцінювання відповідей на атестаційному екзамені наведено у таблиці 13.

Таблиця 13

Критерії оцінювання відповідей на атестаційному екзамені

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Повна і змістовна відповідь на всі три питання білету. Студент демонструє знання матеріалу, його розуміння, орієнтацію в більш широкому полі питань, знайомство з науковою літературою як класичною, так і сучасною. Відповіді на додаткові запитання чіткі, правильні, показують знання та ерудицію студента.
Добре	Достатньо повна і змістовна відповідь на всі запитання білету. Студент показує знання і розуміння матеріалу, знайомство з основною науковою літературою. Відповіді на додаткові питання загалом вірні.
Добре	Не всі питання викладені повно та змістовно, але в цілому студент демонструє знання основного матеріалу. Відповіді на додаткові питання не завжди точні.

Задовільно	Питання білету викладені неповно, знання деяких питань є достатньо формальним. Відповіді на додаткові питання не завжди змістовні
Задовільно	Відповіді на питання білету викладені уривчасто, знання основних тем є поверховим. Знайомство з науковою літературою є також формальним і поверховим. Відповіді на додаткові питання не завжди правильні.

Результати складання атестаційного екзамену оцінюються за національною шкалою та шкалою ECTS водночас. Рішення ЕК про оцінювання рівня підготовки студентів, а також про присвоєння студентам-випускникам кваліфікації та видачу їм державних документів про вищу освіту приймається ЕК на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним.

Студенту, який успішно склав атестаційні екзамени, рішенням ЕК присвоюється відповідна кваліфікація і видається державний документ про освіту.

Документ про вищу освіту з відзнакою видається студенту, який отримав підсумкові оцінки «відмінно» не менше як з 75% усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань, передбачених навчальним планом за весь термін навчання, а з інших навчальних дисциплін та курсових робіт і практик – оцінки «добре», склав атестаційні екзамени з оцінкою «відмінно».

Результати атестаційних екзаменів оголошуються в день їх проведення після оформлення протоколу засідання ЕК.

Отримання студентом незадовільної оцінки на одному з атестаційних екзаменів не позбавляє його права продовжувати проходити наступні етапи атестації.

Студент, який не склав атестаційні екзамени або не з'явився на атестаційний екзамен без поважних причин, відраховується з вищого навчального закладу. Йому видається академічна довідка.

Студентам, які не склали атестаційний екзамен з поважної, документально підтвердженої причини, ректором може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи ЕК, але не більше, ніж на один рік.

Повторне складання атестаційних екзаменів дозволяється протягом трьох років після закінчення вищого закладу освіти. Перелік атестаційних екзаменів та програм для осіб, які їх складають повторно, визначається навчальним планом, що діяв у рік закінчення ними університету.

Усі засідання ЕК протоколюються. У протоколи записуються поставлені студентам питання, вносяться оцінки, одержані на атестаційному екзамені, особливі думки і зауваження членів комісії, вказуються кваліфікація та державний документ (з відзнакою чи без відзнаки), що видається студенту-випускнику.

Протокол підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Протоколи засідань ЕК здаються у навчальний відділ, де зберігаються протягом

року, а потім передаються в архів університету для збереження протягом 75 років. Після закінчення роботи ЕК голова комісії складає звіт на ім'я ректора і подає його до навчального відділу університету. У звіті голови комісії дається аналіз рівня підготовки випускників з напрямку, характеристика знань студентів, виявлених під час складання іспитів, недоліки в підготовці з окремих дисциплін (питань), висловлюються рекомендації щодо поліпшення навчального процесу.

Звіт голови ЕК зі спеціальності обговорюється на засіданні випускової кафедри і Вченої ради факультету.

4. Посилання

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р.
2. Національна рамка кваліфікації (НРК) (постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341).
3. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна (наказ ректора ХНУ імені В.Н.Каразіна № 0201- 1/243 від 23 травня 2016 р.).
4. Сучасні підходи до побудови освітніх програм. – Методичні матеріали. Укладачі: Холін Ю.В., Кравцов С.О., Маркова Т.О.